

מסורת הש"ס

6) עינין תוספת מכותות
 טו. ד"ה הרי ה' ו' (3) ע"י
 7) (במקור 1) ק"מ מ"ו
 8) איתמיהו (1, ק"מ מ"ו)
 וגם ויהי כאלוהי (1)
 ועל (8) ג"י ק"מ עליו עינין
 9) ע"מ (ט) יחיה נחשבה של
 חסד ורובא נחשבה של
 ק"מ וי' וי' וי' וי' וי' וי' וי' וי'
 לט. ד"ה מ' מהלך תוספת
 מעות (10) ד"ה ה' מהלך
 11) מירוק ו' זה מלאכי נחמסת
 טעם ו' זה נחמ' טעם ו' זה
 לפי זה שיהי נחמ' טעם
 12) לא נחמ' כלל קושא ולא
 מירוק ק"מ טעם מעת מעת
 ה' איתמ' לט' ע"י וי' ע"י.
 ק"מ

תורה אור השלם

1. אך לא יעלו ביהי
 הקמות אל מזבח ה'
 בירושלם כי אם מבחו
 מצות בתוך ארתיה:
 מליבם ב כ ט
2. עין אשר ישירו אותם
 לפני גלגליהם ודון ליה
 וישאר למבטלו עון על
 וישאר ידו עליהם נאם
 ארץ אלהים וישאר עונם:
 ויחוקל בדי רב
 3. ובפר ויחוקל על הנפש
 השונת בחטאה שנגזרה
 לפי י' לבפר עליו ויגלה
 מברכר טו כה
 לו.

גליון הש"ס

גמ' הניא ובפר לעיל עד
 ע"פ:

מוסף רש"י

בבית חנוני. מפרט
 בשמעון חנוני בני של
 בשמון זקנה נכנס למרס
 מפני חמור ויהי ע' נחמ'
 ופניו אכל למרס ע' נחמ'
 עמדת כוכבים ואלה מ' נחמ'
 לט' שמים וי' נ' וי' וי'
 מגילה י'.

שיטה מקובצת

גמ' ואמאי ירחיח וי' נפל ה'
 מה לוקח; ש' שישא ו' או
 עולה; י' ב' חס' לעיל דף
 ק' ע"מ: ש' מנחי כ' אם
 אכלו מצות בתוך אחרים הרי
 אלו; ש' במנ' אי עבד
 שירות אין י' לא עבד שירות
 לא ושמיה לא שירות הוא:
 ש' מלמד שהתן מתכפר:
 ש' במודר לא נעשה כופר
 לעבודת כוכבים; רש"י ד"ה
 בעל י' אכל לבני הקדש:
 ד"ה י' אכל במקדש וביא
 קרבנותיו; ד"ה ואל י' רב
 המונא נזיר הרי דואו
 כדקאמר דלאו ש' נזירות
 עליה אבל עולה היינו
 נעמא; ד"ה מברכר רסבר
 משום; ד"ה והקריב כו'
 אחרים באחריות
 קאמר; במשה ד"ה ואין כו'
 לא לעבודת כוכבים שלא
 ישמשו; ש' כוכבי אי עבד
 שירות לעבודת כוכבים; ד"ה
 מה לאו כו' לעבודת כוכבים
 ובתי' בתריה לא ישאר אלו;
 ד"ה הרי ה' היתה הכרת
 הנפש היא עונה בה; ד"ה
 בתנא כו' אי' נפש בתן
 חטאה בשגגה יכול להקריב
 קרבנו ולכפר על עצמו;
 באי' ולא יעשר כלל
 המצות זו עבודת כוכבים;

הרי עלי עשרון פרק שלשה עשר מנחות קמ.

עין משפט ג' נר מצוה

מד א ב ג מ' פי"ד מהלכות
 משה"ק הלכות ז'
 מה ד' מ' פי"ד מהלכות
 מהלכות ז'
 מה ד' מ' פי"ד מהלכות

רבינו גרשום

התחתונה: ואם הקריבה
 בבית חנוני לא יצא.
 דרמי כמי שהקריבה בכמה:
 ואם אפר הרי עלי עולה
 שאקריבהו בבית חנוני
 אפי' הכי חייב להקריב
 במקדש. ואם הקריבה בבית
 חנוני יצא ידי נדרו: ולא
 מקטל קטלעה. והואיל הן
 למקדש שחטא ליה דמי
 כאילו נחטא ליה לאו הקריבה
 היא ואמאי יצא ידי נדרו:
 אפר ור' המונא לפיכך
 יצא דרמי כמאן דאמר
 הרי עלי עולה על מנת
 שלא אחתייב באחריותה
 והואיל לא נחתייב באחרי'
 כי הקריבה בבית חנוני
 אינו חייב להקריב במקדש
 אחריתי אבל חייב עליה
 משום שחטא חוץ שחיי
 קרה לה עולה: וי' ב' ב' ב'
 במהרה קאמר. כמה דלא
 מייתי קרבנותיה לא מחביש
 ביה וליטמא למחוס: אלא
 אפר ור' לא תימא על מנת
 שלא אחתייב באחריותה
 משום דקשיא נזיר אלא
 להכי יצא דואו ה' דאמר
 הרי עלי עולה להקריבה
 בבית חנוני לדרון נתנין
 והכי קאמר אי סגיא כו'.
 כגון שחוקק מארץ ישראל
 הוא: ור' המונא אמר נזיר
 משום הכי יצא דקאמר
 טפי לא מצינא לאיצטעורי
 וגבי עולה משום הכי יצא
 ודעשה כאומר על מנת
 שלא אחתייב באחריותה:
 והקריבה בארץ ישראל.
 בבבולין דאי' שלא במקדש
 יצא ועונש כרת דקאמר
 יצא ידי נדרו ש' וי' וי' וי'
 ואמאי ע"מ שלא אחתייב
 באחריותה דמשום דלא
 חתייב באחריותה יצא אלא
 אחתייב לאיחייב אחרים
 ועונש כרת משום שחטא
 חוץ הואיל דקרא לה ש'
 זבח: דאי לדרון ולא לישום
 זבח לאו הוה עונש כרת:
 שאקריבה במדבר. שלא
 בזמן משכן וזמאי דבית
 חנוני והקריב בעבר הידן
 יצא וכו'. כדאוקמא גמ' ע"מ
 שלא אחתייב באחריותה:
 ואין צורך לומר דבר
 אחר. דאם שמש לעבודת
 כוכבים לא ישמשו במקדש.
 ותנא דרמי' כפי' לה כ"י
 יהודה הנגרא דבית חנוני
 לאו בית עבודת כוכבים:
 כהני הנבית. זו עבודת
 כוכבים: הרי אלו כבעלי
 מומין. דכהנים שמשו
 בעבודת כוכבים ככהנים
 בעלי מומין דמו הדולקין
 ואוכלין במנות בהנה
 ובחלק על שאר כהנים גמ'
 אין מקריבין עלי' בהמת:
 קרבנו. קרבן אחר שהקריב
 למזבח הרי ליה נחת
 דהוצרכו קרבנו אפי' נחת
 לעבודת כוכבים. דלא חשיב
 שחטא שירות דהא כשר
 בור: שגג בוריקה. דרוק
 לעבודת כוכבים בשוגג.
 קרבן אחר שהקריב לישום
 שמים ע"י המזבח הרי
 ריח ניחוח: או משכול
 און: עון דבין שמיש
 לעבודת כוכבים במכשול
 והיינו שוגג. וכן בעין
 דהיינו שוגג לא יצא לכהן:

ואמאי ירחיח וי' נפל ה'
 אפרת שאני לוקח ריד בעל השמר על
 התחתונה השתא דאחית להכי אפי' תימא
 עלייה דגרעיה יד בעל השמר על התחתונה:
 מרתני' הרי עלי עולה יקריבה במקדש ואם
 הקריבה בבית חנוני לא יצא הרי עלי עולה
 שאקריבה בבית חנוני יצא רבי שמעון אומר
 הקריבה בבית חנוני נזיר יגלה במקדש ואם
 אין זו עולה הריני נזיר יגלה במקדש ואם גלה
 בבית חנוני לא יצא הריני נזיר שאגלה בבית
 חנוני יגלה במקדש ואם גלה בבית חנוני יצא
 ר' שמעון אומר אין זה נזיר: גמ' יצא הא
 מקטל קטלעה אפר רב המונא נעשה כ' כאומר
 הרי עלי עולה ע"מ שלא אחתייב באחריותה
 אפר ליה רבא אלא מעתה ספא דקתני הריני
 נזיר שאגלה בבית חנוני יגלה במקדש ואם
 הריני נזיר על מנת שלא אחתייב באחריות
 קרבנותיו נזיר כמה דלא מייתי קרבנותיו לא
 מתכשר אלא אפר רבא אדם זה לדרון
 נתכוין אפר אי סגיא בבית חנוני טרחנא טפי
 לא מצינא לאיצטעורי נזיר נמי האי גברא
 לצעוריו נפשיה קא מיכוין אפר (6) אי סגיא בבית
 חנוני טרחנא טפי לא מצינא לאיצטעורי ורב
 המונא אפר לך נזיר כדקאמר עולה על
 מנת שלא אחתייב באחריותה קאמר ואף רבי
 יוחנן סבר לה להא דרב המונא דאמר רבה
 בר בר חנה אפר רב יוחנן הרי עלי עולה
 בארץ ישראל יצא: ועונש כרת תניא גמי הכי הרי עלי עולה
 במדבר והקריבה בעבר הירדן יצא ועונש כרת: מרתני' (7) הכהנים ישמשו
 בבית חנוני לא ישמשו במקדש שבירושלים (8) ואין צריך לומר לדבר אחר
 שנאמר (9) אך לא יעלו כהני הכמות אל מזבח ה' בירושלים כי אם אכלו מצות
 (10) (בקרב) אחיהם הרי אלו כבעלי מומין חולקין ואוכלין ולא מקריבין: גמ' אפר
 רב יהודה כהן יששחמ לעבודת כוכבים קרבנו ריח ניחוח אפר רב יצחק בר
 אבדימי מאי קרא לה כן נשאתי ידי עליהם אותם לפני גלגליהם והיו לבית ישראל
 למכשול עון על כן נשאתי ידי עליהם נאום ה' אלהים ונשאו עונם וכתוב
 בתריה ולא יגשו אלי ככהן לי אי עבד שירות אין שחוטא לאו שירות
 הוא: איתמר שגג בוריקה רב נחמן אמר קרבנו ריח ניחוח ריח ששת
 אפר אין קרבנו ריח ניחוח אפר רב ששת מנא אמינא לה דכתיב והיו
 לבית ישראל למכשול עון (11) [מאי] לאו או מכשול או עון ומכשול שוגג
 ועון מויד ורב נחמן מכשול דעון: אפר רב נחמן מנא אמינא לה (12) דתניא
 (13) וכפר הכהן על הנפש השונת בחטאה בשגגה מלמד שכהן מתכפר
 על ידי עצמו במאי אילימא בשחוטא מאי איריא שוגג אפילו מויד נמי
 אלא לאו בוריקה ורב ששת אפר לך לעולם בשחוטא ובמויד לא נעשה
 משרת לעבודת כוכבים ואזו למעמיהו דאתמר הויד בשחוטא רב נחמן
 אפר קרבנו ריח ניחוח ורב ששת אפר רב קרבנו ריח ניחוח רב נחמן אמר
 קרבנו ריח ניחוח דלא עבד שירות רב ששת אפר אין קרבנו ריח ניחוח

לר"י מכשול דעון. כלומר אם נכשל במויד לא הרי קרבנו ריח ניחוח אפר רב נחמן אמר קרבנו ריח ניחוח
 השוגג מה ת"ל בחטאה בשגגה אלא הכי משמע וכו' ריח ניחוח אפר רב נחמן אמר קרבנו ריח ניחוח
 שחטא במויד יכול להקריב קרבן דהא אמרן אין זה שירות: אלא לאו דשגג בוריקה. וקאמר דמכפר ע"י עצמו. אלא קרבנו ריח ניחוח: לעולם היכא דשגג בשחוטא קא משמע קרא דקא אפרת אלא מויד נמי במויד דאי
 אין קרבנו ריח ניחוח נעשה כומר לעבודת כוכבים דאפי' דלאו שירות הוא מ"מ עבודה חשוכה היא ודכלל ד' עבודת היא: (6) במאי עבד לעבודת כוכבים אילימא ועבד בשוגג. מאי ושב דקאמר כי לא יעבד במויד שב
 ויעמד הרי שלבו היה לעולם כומר לעבודת כוכבים: אלא דאמרן ושב פשיטא דבמויד עבד: אלא לאו בשחוטא. ושחטא מויד ושב קרבנו ריח ניחוח וכו' נחמן: רב ששת אמר לעולם בשחוטא ובשוגג והאי ושב דקאמר אי קאמר אם
 שב מעיקרא הוא. ובשגג עבד קרבנו ריח ניחוח: והודה לעבודת כוכבים. דקבלו עליו לאלוה: הן קמייתא. דשגג בוריקה: דעבד ליה עבודה. דבכלל עבודה חשבתן לה. וכלוהו נקוט אליבא דרב ששת: מלכרן בשם שלא
 כבויו לפי שדו יראם להוכיח השם חביקונו שלא היו בוטחין בעצמן: חניו בני ישמש חטאתו כבודו וזוהי. ותיאח ליה ביה משמע: אפר לו שפתי לחונו: אוקלי. מלכוש לשם אשה: לצילול. אלאוה: לאשתו:
 מה לא שאל דיה. ושבשע נזיר לדרגולה דמגולם לא היה כ"י בן בא לקלהו זו דבת חנוני עבודת כוכבים: על ידי לפי שנתקא שפעי בגולה: הויד לה: מ' שוידר לזוהיה עבארי' דלאר ששגגה און מוריון און
 שלא יבא ליה לקיה: לא קבל עליו חנוני להיות כ"י. ואפי' שרצה חנוני שיאח אחיה הגולה כ"י נתקא בו: א"ל לשפעי. ותינוני היה חכם יותר משפעי: קשוי לזוהיה שילובי כבהנה: כל המאורע. שאחיה לימורו כן:
 כל הרוואה אותו. כל מה שיהי פוגע בחנוני כשהיה בורח מראה באבצנו לאותן שהיו רצין אחרי ואמר עליו זה: ידיו מוכה ליה: דהוה מוכה שבנה חנוני לשי' ומה זה שברך ממנה. בדרת מן הגדולה שהיה לא רצה לקבל עליו
 הכוונה הגדולה לפי שהיה אחיה גדול הימנו: כן. וברא לפרועות כל כן נתקא בו: לאר שרצה שיהא כ"י אפי' דלאו מוריון און: לאר שרצה שיהא כ"י אפי' דלאו מוריון און: לאר שרצה שיהא כ"י אפי' דלאו מוריון און: לאר שרצה שיהא כ"י אפי' דלאו מוריון און:

לר"י מכשול דעון. כלומר אם נכשל במויד לא הרי קרבנו ריח ניחוח אפר רב נחמן אמר קרבנו ריח ניחוח
 השוגג מה ת"ל בחטאה בשגגה אלא הכי משמע וכו' ריח ניחוח אפר רב נחמן אמר קרבנו ריח ניחוח
 שחטא במויד יכול להקריב קרבן דהא אמרן אין זה שירות: אלא לאו דשגג בוריקה. וקאמר דמכפר ע"י עצמו. אלא קרבנו ריח ניחוח: לעולם היכא דשגג בשחוטא קא משמע קרא דקא אפרת אלא מויד נמי במויד דאי
 אין קרבנו ריח ניחוח נעשה כומר לעבודת כוכבים דאפי' דלאו שירות הוא מ"מ עבודה חשוכה היא ודכלל ד' עבודת היא: (6) במאי עבד לעבודת כוכבים אילימא ועבד בשוגג. מאי ושב דקאמר כי לא יעבד במויד שב
 ויעמד הרי שלבו היה לעולם כומר לעבודת כוכבים: אלא דאמרן ושב פשיטא דבמויד עבד: אלא לאו בשחוטא. ושחטא מויד ושב קרבנו ריח ניחוח וכו' נחמן: רב ששת אמר לעולם בשחוטא ובשוגג והאי ושב דקאמר אי קאמר אם
 שב מעיקרא הוא. ובשגג עבד קרבנו ריח ניחוח: והודה לעבודת כוכבים. דקבלו עליו לאלוה: הן קמייתא. דשגג בוריקה: דעבד ליה עבודה. דבכלל עבודה חשבתן לה. וכלוהו נקוט אליבא דרב ששת: מלכרן בשם שלא
 כבויו לפי שדו יראם להוכיח השם חביקונו שלא היו בוטחין בעצמן: חניו בני ישמש חטאתו כבודו וזוהי. ותיאח ליה ביה משמע: אפר לו שפתי לחונו: אוקלי. מלכוש לשם אשה: לצילול. אלאוה: לאשתו:
 מה לא שאל דיה. ושבשע נזיר לדרגולה דמגולם לא היה כ"י בן בא לקלהו זו דבת חנוני עבודת כוכבים: על ידי לפי שנתקא שפעי בגולה: הויד לה: מ' שוידר לזוהיה עבארי' דלאר ששגגה און מוריון און
 שלא יבא ליה לקיה: לא קבל עליו חנוני להיות כ"י. ואפי' שרצה חנוני שיאח אחיה הגולה כ"י נתקא בו: א"ל לשפעי. ותינוני היה חכם יותר משפעי: קשוי לזוהיה שילובי כבהנה: כל המאורע. שאחיה לימורו כן:
 כל הרוואה אותו. כל מה שיהי פוגע בחנוני כשהיה בורח מראה באבצנו לאותן שהיו רצין אחרי ואמר עליו זה: ידיו מוכה ליה: דהוה מוכה שבנה חנוני לשי' ומה זה שברך ממנה. בדרת מן הגדולה שהיה לא רצה לקבל עליו
 הכוונה הגדולה לפי שהיה אחיה גדול הימנו: כן. וברא לפרועות כל כן נתקא בו: לאר שרצה שיהא כ"י אפי' דלאו מוריון און: לאר שרצה שיהא כ"י אפי' דלאו מוריון און: לאר שרצה שיהא כ"י אפי' דלאו מוריון און:

לר"י מכשול דעון. כלומר אם נכשל במויד לא הרי קרבנו ריח ניחוח אפר רב נחמן אמר קרבנו ריח ניחוח
 השוגג מה ת"ל בחטאה בשגגה אלא הכי משמע וכו' ריח ניחוח אפר רב נחמן אמר קרבנו ריח ניחוח
 שחטא במויד יכול להקריב קרבן דהא אמרן אין זה שירות: אלא לאו דשגג בוריקה. וקאמר דמכפר ע"י עצמו. אלא קרבנו ריח ניחוח: לעולם היכא דשגג בשחוטא קא משמע קרא דקא אפרת אלא מויד נמי במויד דאי
 אין קרבנו ריח ניחוח נעשה כומר לעבודת כוכבים דאפי' דלאו שירות הוא מ"מ עבודה חשוכה היא ודכלל ד' עבודת היא: (6) במאי עבד לעבודת כוכבים אילימא ועבד בשוגג. מאי ושב דקאמר כי לא יעבד במויד שב
 ויעמד הרי שלבו היה לעולם כומר לעבודת כוכבים: אלא דאמרן ושב פשיטא דבמויד עבד: אלא לאו בשחוטא. ושחטא מויד ושב קרבנו ריח ניחוח וכו' נחמן: רב ששת אמר לעולם בשחוטא ובשוגג והאי ושב דקאמר אי קאמר אם
 שב מעיקרא הוא. ובשגג עבד קרבנו ריח ניחוח: והודה לעבודת כוכבים. דקבלו עליו לאלוה: הן קמייתא. דשגג בוריקה: דעבד ליה עבודה. דבכלל עבודה חשבתן לה. וכלוהו נקוט אליבא דרב ששת: מלכרן בשם שלא
 כבויו לפי שדו יראם להוכיח השם חביקונו שלא היו בוטחין בעצמן: חניו בני ישמש חטאתו כבודו וזוהי. ותיאח ליה ביה משמע: אפר לו שפתי לחונו: אוקלי. מלכוש לשם אשה: לצילול. אלאוה: לאשתו:
 מה לא שאל דיה. ושבשע נזיר לדרגולה דמגולם לא היה כ"י בן בא לקלהו זו דבת חנוני עבודת כוכבים: על ידי לפי שנתקא שפעי בגולה: הויד לה: מ' שוידר לזוהיה עבארי' דלאר ששגגה און מוריון און
 שלא יבא ליה לקיה: לא קבל עליו חנוני להיות כ"י. ואפי' שרצה חנוני שיאח אחיה הגולה כ"י נתקא בו: א"ל לשפעי. ותינוני היה חכם יותר משפעי: קשוי לזוהיה שילובי כבהנה: כל המאורע. שאחיה לימורו כן:
 כל הרוואה אותו. כל מה שיהי פוגע בחנוני כשהיה בורח מראה באבצנו לאותן שהיו רצין אחרי ואמר עליו זה: ידיו מוכה ליה: דהוה מוכה שבנה חנוני לשי' ומה זה שברך ממנה. בדרת מן הגדולה שהיה לא רצה לקבל עליו
 הכוונה הגדולה לפי שהיה אחיה גדול הימנו: כן. וברא לפרועות כל כן נתקא בו: לאר שרצה שיהא כ"י אפי' דלאו מוריון און: לאר שרצה שיהא כ"י אפי' דלאו מוריון און: לאר שרצה שיהא כ"י אפי' דלאו מוריון און: